

[Desivá moc liberálnych mimovládok na Slovensku. Eseťácka Nadácia Zastavme korupciu a cudzí agent Amnesty International Slovensko](#)

- CZ24 News | 16. srpna 2021

SLOVENSKO: Pokračujeme v sérii článkov o pozadí politických mimovládok pôsobiacich na Slovensku. Dnes predstavíme organizácie Nadácia Zastavme korupciu a Amnesty International Slovensko

Nadácia Zastavme korupciu

Nadáciu Zastavme korupciu založili podnikatelia Miroslav Trnka a Michal Blaha. Trnka je známy ako spoluzakladateľ spoločnosti ESET, Michal Blaha pôsobil ako poslanec Federálneho zhromaždenia ČSFR a v roku 1993 založil reklamnú agentúru MARK BBDO. Nadácia si ako svoj cieľ vytýčila „obmedziť korupciu a jej ničivé dopady na kvalitu života na Slovensku“. Organizácia spolupracuje s advokátskymi kancelármi a právnikmi, ktorí jej pomáhajú podávať podnety na Úrad pre verejné obstarávanie (ÚVO), Najvyšší kontrolný úrad (NKÚ) a zastupujú ľudí, ktorí oznámili korupciu a obrátili sa na nadáciu s prosbou o pomoc.

Podľa webstránky nadácie jej Správnu radu tvoria: Branislav Ondrášik, Miroslav Trnka a Michal Blaha. Riaditeľkou nadácie je Zuzana Petková. Členmi tímu nadácie sú podľa jej stránky: Zuzana Vasičáková Očenášová, Petra Trnková, Klára Bernátová, Xénia Makarová a Martin Suchý. Bernátová strávila vyše roka v utečeneckých táborech v Európe, za čo získala ocenenie Mladá osobnosť roka. Makarová pôsobila v redakciách Pravda, Nový čas a Trend. Za rok 2016 získala Novinársku cenu organizovanú Sorosovou Nadáciou otvorenej spoločnosti za sériu článkov o kauze Bašternák.

Ilustračný obrázok

Správcom nadácie je Peter Kováč, právnik ESET-u a vysokoškolský pedagóg.

Podľa výročnej správy z roku 2020 sa nadácia venovala napríklad aj legislatívnemu lobingu. Jej predstavitelia sa snažili zabrániť prijatiu novely o verejnom obstarávaní z dielne podpredsedu vlády SR Štefana Holého (Sme rodina), pretlačali a spolutvorili zákon o zaistení majetku z trestnej činnosti, či poskytli právnu pomoc učiteľke Daniele Polovkovej, ktorá vystúpila na proteste proti exprimátorke Humenného Jane Valovej (Smer-SD). **Nadácia bola súčasťou komisie ministra hospodárstva Richarda Sulíka, ktorá kontrolovala nákup antigénových testov. Upozornila vtedy na pochybný spôsob nákupu antigénových testov od trnavskej firmy Eurolab Lambda, ktorá bola ich dodávateľom. Poukazovala aj na netransparentnosť výberu šéfov štátnych podnikov novou vládou Igora Matoviča.**

Spolu s výskumníkmi z českého think-tanku EconLab pripravili zástupcovia nadácie rebríček najlepších verejných obstarávateľov na Slovensku. Vďaka podpore nadácie vznikol projekt Kočnerova

knižnica, v rámci ktorého si novinári mohli pozrieť obsah úložiska, ktoré sa našlo u Mariána Kočnera a pomocou neho odhaľovali korupčné schémy.

Nadácia tiež požiadala o prehodnotenie bezpečnostnej previerky pre firmu Bonul, ktorá patrí Miroslavovi Bödörovi, pričom firma nakoniec o previerku prišla. Pre podozrenie, že mohlo ísť o neoprávnený dar, sa predstavitelia nadácie venovali pobytu predsedu Smeru-SD Roberta Fica v kaštieli vo Vinosadoch. Nadácia priniesla v roku 2020 aj osem investigatívnych reportáží vo vlastnej relácii s názvom Cez čiaru. Tu sa venovala napríklad Krčméryho Vysokej škole zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety či činnosti komisárky pre deti Viery Tomanovej. Nadácia tak počas posledných rokov odviedla solídnu politickú prácu v prospech vtedajšej opozície proti Ficovej a Pellegriniho vláde.

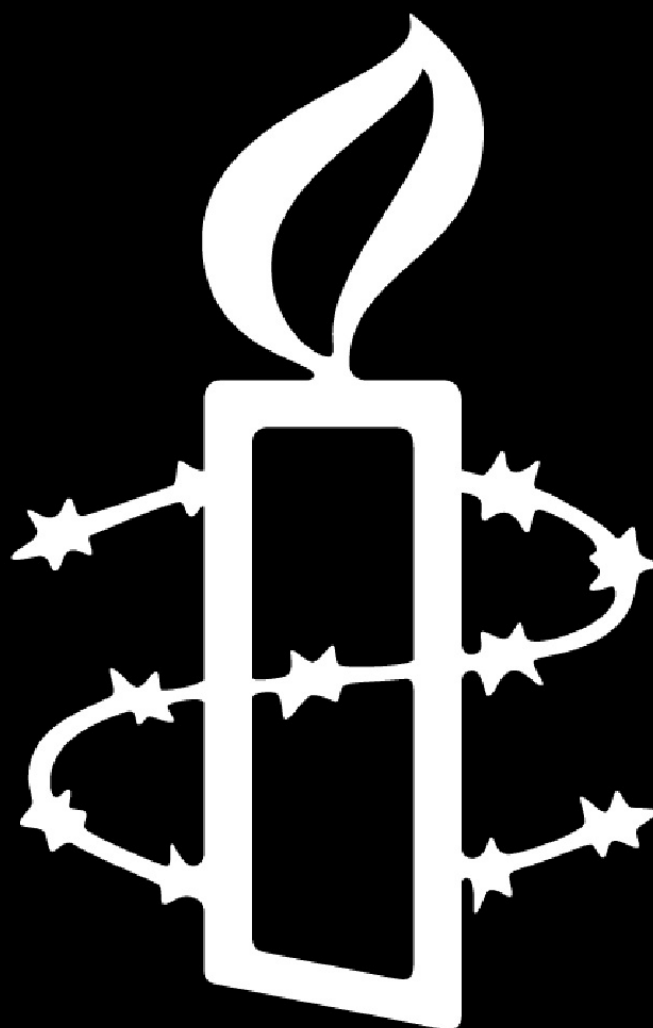
V spolupráci s Úradom pre verejné obstarávanie pripravila nadácia Stručnú príručku verejného obstarávania. Ďalej trebárs hodnotila predvolebné programy strán v oblasti boja proti korupcii, pričom v jej hodnotení dopadli najlepšie strany SaS a Za ľudí. Nadácia tiež začala spoluprácu so Štátnym pedagogickým ústavom v oblasti podpory zavádzania etických hodnôt a štandardov do vzdelávania na základných a stredných školách. Pre učiteľov pripravila praktické metodiky o tom, ako učiť o korupcii. Jej členovia sa v roku 2020 zúčastnili aj verejných protestov proti plagiátorom v politike.

Miroslav Trnka sa na financovaní Nadácie Zastavme korupciu podieľa podstatnou mierou, v roku 2020 jej poskytol 263 000 eur. Od Open Society Initiative for Europe Berlín získala nadácia 46 644,67 eur. Mimovládka získava peniaze aj z dvoch percent z daní.

Amnesty International Slovensko

Amnesty International Slovensko (AIS) vznikla v roku 1994 ako občianske združenie. Patrí pod medzinárodnú organizáciu Amnesty International (AI), ktorú v roku 1961 založil britský právnik Peter Benenson. Podľa svojej slovenskej webstránky má Amnesty International po celom svete asi 7 miliónov členov v 150 krajinách a regiónoch. Amnesty International sa hlási k cieľu „dosiahnuť zlepšenie stavu ľudských práv na celom svete“, pričom vychádza zo Všeobecnej deklarácie ľudských práv. Používa heslo „Lepšie zapáliť sviečku, než preklínať temnotu.“

Podľa výročnej správy z roku 2020 AIS Správnu radu organizácie na Slovensku tvorili Martin Posch, Zuzana Szabóová, Marta Šimečková a Peter Školník. Členmi kontrolného výboru boli Milena Suchá, Jiří Bejček a Michal Davala. Výročná správa uvádza aj ďalších predstaviteľov AIS: Tatiana Reháková, Martin Sýkora, Daniela Mužíková, Rado Sloboda, Elena Teplanová, Peter Sit, Kristína Országhová, Alexandra Demetrianová a iní. Amnesty International Slovensko mala podľa správy koncom roka 2020 približne 900 členov.

Ilustračný obrázok

Za zmienku stojí, že v rokoch 2006-2010 bol šéfom Amnesty International Slovensko Peter Weisenbacher, ktorý sa neskôr stal výkonným riaditeľom Inštitútu ľudských práv.

Pokiaľ ide o aktivity združenia, Amnesty International Slovensko na svojej stránke prezentuje okrem iných aj kampaň Hovorme o súhlase zameranú na témy sexu so súhlasom a znásilnenia. Ďalej AIS prezentuje aj kampaň #StandWithBelarus zameranú na bieloruskú kultúrnu scénu a prenasledovanie kritických hlasov v Bielorusku.

Vo svojej výročnej správe z roku 2020 si organizácia uvádza, že v tomto roku napríklad upozornila vládu SR na zaobchádzanie s príslušníkmi etnických menšín a marginalizovaných skupín pri výkone protiepidemických karanténnych opatrení. AIS tiež upozorňovala na možné dôsledky návrhov zákonov obmedzujúcich interrupcie, podporovala činnosť feministických organizácií a podporila tiež aktivity organizátorov pochodov Pride v Banskej Bystrici a Košiciach. Zasadzovala sa aj za práva LGBTI ľudí v Maďarsku a Poľsku.

Členovia AIS uskutočňovali v priebehu roka 2020 vzdelávacie aktivity, v súvislosti s protipandemickými opatreniami hlavne v podobe online interaktívnych workshopov, besied či živých knižníc. Uskutočnili aj dve verejné podujatia - v Liptovskom Mikuláši podujatie o reprodukčných právach a rode, v Žiline o mýtoch a predsudkoch.

90 percent celkových príjmov AI je podľa výročnej správy AIS z príspevkov jej individuálnych darcov. V roku 2020 tvorili 42 percent všetkých príjmov AIS príspevky od jej „materskej“ organizácie Amnesty International, 19 percent členské príspevky a individuálne dary, 1 percento príjmy z podielu zaplatenej dane a 38 percent príjmy z grantov.